

Onderwerp

Beleidsplan Schuldhulpverlening 2023 - 2026

Opsteller	Wouter Janssen	Collegebesluit	18 april 2023
Programma	Werk en Inkomen	Behandeldatum Raad	7 juni 2023
Portefeuillehouder	J.A.R. Brom	Status	Openbaar

Samenvatting

In het beleidsplan Schuldhulpverlening van de gemeente Nijmegen blijft het uitgangspunt: Laagdrempelige en effectieve ondersteuning bij (dreigende) financiële problemen. Het coalitieakkoord 2022-2025 onderstreept dit. Samen met onze partners willen we inwoners met geldzorgen **vroeger, sneller en beter** helpen. Inwoners die schulden opbouwen, hebben we **vroeger** in beeld. We werken samen met vastelastenpartners voor signalen rondom betalingsachterstanden, zijn actief in de wijk en staan in contact met andere organisaties in de omgeving. Ook verspreiden we informatie over hulp bij geldzorgen. Als iemand met schulden in beeld is, bieden we **sneller** hulp aan. Doordat de hulpverlening op wijkniveau georganiseerd is, is er altijd een hulpverlener in de buurt. En omdat er in de wijk verschillende organisaties werkzaam zijn, komt de hulp altijd snel. Als een inwoner met schulden de aangeboden hulp accepteert, willen we dat deze hulp ook **beter** is dan voorheen. Daarin staat de inwoner centraal. We benaderen de inwoner op een persoonlijke manier. Ook houden we rekening met specifieke doelgroepen die een hogere kans op geldzorgen hebben, zoals jongeren en ondernemers.

Voorstel

1. Het beleidsplan schuldhulpverlening 2023 – 2026 vast te stellen;

Dit betekent dat we;

- De aanpak *vroeger, sneller, beter* voortzetten;
- De mens als middelpunt zien en dit gedachtegoed in dit beleidsplan verankeren;
- Inzet uitbreiden op preventie van geldzorgen en vroegsignalering van schulden in samenwerking met ketenpartners;
- De laagdrempelige en duidelijke toegang voor geldzorgen voortzetten en verbeteren;
- Effectieve dienstverlening voortzetten en nieuwe initiatieven implementeren;
- Extra aandacht geven aan specifieke doelgroepen zoals jongeren en ondernemers;
- Invulling geven aan de recent aangenomen raadsmoties over schuldhulpverlening, waaronder een indicatorenlijst voor schuldhulpverlening.

Aanleiding

De ambitie van het college is om in de periode 2023 – 2026 Nijmeegse huishoudens preventief en curatief te ondersteunen bij geldzorgen en schulden. Daarnaast vereist de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening dat gemeenten ten minste elke vier jaar een beleidsplan rondom schuldhulpverlening vaststellen.

Beoogde impact

Het uitgangspunt blijft enerzijds het bieden van laagdrempelige en effectieve ondersteuning bij (dreigende) financiële problemen. Anderzijds is de ambitie dat inwoners eigen regie kunnen voeren over hun leven, gezin en gezondheid en actief deel kunnen nemen aan de maatschappij.

De uitwerking van het plan leidt ertoe dat inwoners van Nijmegen vroeger, sneller en beter geholpen worden bij financiële problemen. We werken vanuit vier lijnen die bijdragen aan dit resultaat. Namelijk de lijnen preventie & vroegsignalering, laagdrempelige & duidelijke toegang voor geldzorgen, de mens als middelpunt en effectievere dienstverlening & extra inzet op doelgroepen.

Argumenten

1.1 In het beleidsplan breiden we de aanpak van schulden uit

Het nieuwe beleidsplan zet voort op succesvolle interventies uit het verleden, maar breidt ook uit met nieuwe initiatieven. Vroeger door het bieden van preventieve ondersteuning, vroegsignalering en nazorg. Dit voorkomt dat schulden ontstaan of dat schulden onnodig hoger worden. De laagdrempelige aanwezigheid in de wijk draagt hier ook aan bij. In de dienstverlening staat de inwoner centraal en zetten we in op het versnellen en verbeteren van de dienstverlening als de inwoner hulp accepteert. De dienstverlening bij geldzorgen aan jongeren en ondernemers krijgt specifieke aandacht. Ook maken we gebruik van initiatieven zoals de Nederlandse Schuldhulproute en het Jongeren Perspectiefonds, om meer inwoners te bereiken en te ondersteunen.

1.2 De mens is het middelpunt

‘De mens als middelpunt’ is al langer het uitgangspunt van de schuldhulpverlening in Nijmegen. Nu verankeren we dit gedachtegoed in het beleidsplan en hebben we meer aandacht voor verschillen van inwoners. Zoals hun niveau van lezen en schrijven, meer aandacht voor stress bij geldzorgen en het gebruik maken van ervaringsdeskundigheid.

1.3 De laagdrempelige toegang tot hulp bij geldzorgen wordt voortgezet

Nijmegen werkt al sinds 2018 met de Financieel Experts in de Wijk (FEW). Zij zijn de laagdrempelige toegang tot hulp bij geldzorgen. Deze positie was tijdelijk. Met het nieuwe beleidsplan worden de positie en de verantwoordelijkheden van de FEW in beleid vastgelegd. Daarmee is FEW structureel verankerd in de schuldhulpketen in de gemeente Nijmegen.

1.4 Met het beleidsplan verbeteren we de samenwerking met ketenpartners

In de komende vier jaar breiden we de samenwerking met ketenpartners verder uit. We zorgen ervoor dat de verschillende ketenpartners doen waar zij goed in zijn en dat ze in direct contact met elkaar en met de gemeente staan. Zo vergroten we de hulp bij geldzorgen in Nijmegen en kan elke inwoner hulp ontvangen die bij de behoefte past. Onderdeel van de keten is de samenwerking bij beschermingsbewind en het adviesrecht. Het convenant dat de Gemeente Nijmegen heeft afgesloten met particuliere bewindvoerders wordt in 2024 geëvalueerd.

1.5 In het beleidsplan geven we vorm aan de aangenomen moties die betrekking hebben op schuldhulpverlening

Bij de behandeling van de startnotitie schuldhulpverlening zijn er twee moties ingediend en aangenomen. De motie ‘De pauzeknop, ook voor ondernemers’, ingediend door de VVD Nijmegen, PvdA Nijmegen, CDA Nijmegen, D66 Nijmegen En GroenLinks Nijmegen. In paragraaf 5.1.1 beschrijft het college hoe de eerste stappen worden gezet, waarvoor we nieuwe afspraken maken met schuldeisers.

In de motie ‘betere evaluatie schuldhulpverlening’, ingediend door D66 Nijmegen, Stadspartij Nijmegen, GroenLinks Nijmegen en ODV wordt de opname van een aantal indicatoren verzocht die een beeld geven van de stand van de schuldhulpverlening in Nijmegen en die de mogelijkheid geeft over de jaren heen het beloop te zien. In hoofdstuk 6 zijn de indicatoren opgenomen.

Daarnaast wordt invulling gegeven aan de motie ‘Samen voor Nijmegen met ervaringsdeskundigen: van woord naar daad’ ingediend door de PvdA Nijmegen, om ervaringsdeskundigen te betrekken bij beleid over schuldhulpverlening. Paragraaf 2.4 beschrijft de inzet die de gemeente Nijmegen en partners plegen op het gebied van ervaringskennis- en deskundigheid.

1.6 De wettelijke verplichting van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening

De Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening vereist dat de gemeente Nijmegen iedere vier jaar een nieuw beleidsplan Schuldhulpverlening vaststelt.

1.7 Het beleidsplan is afgestemd met de cliëntenraad Participatiewet en de adviesraden

De cliëntenraad Participatiewet en alle gemeentelijke adviesraden hebben hun advies over zowel de startnotitie als het conceptbeleidsplan uit mogen brengen. Deze adviezen zijn meegenomen en verwerkt in het definitieve beleidsplan.

Kanttekeningen

1.1 Het beleidsterrein schuldhulpverlening is op landelijk niveau in beweging

De afgelopen drie jaar is er meer aandacht ontstaan voor schuldhulpverlening in Nederland. Dat komt zowel door de coronacrisis als de inflatiecrisis. Dit resulteert regelmatig in nieuwe landelijke initiatieven en wetgeving. Zoals de halvering van de termijn van de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) van 36 naar 18 maanden. Dit soort wijzigingen kunnen invloed hebben op de inzet van capaciteit en middelen van schuldhulpverlening. Om eventuele toename in uitgaven op te vangen, is er een post ‘onvoorzien’ in het beleidsplan opgenomen.

1.2 De gemeente Nijmegen is afhankelijk van de samenwerking met ketenpartners

Schuldhulpverlening in Nijmegen vindt plaats binnen een keten van partners. De gemeente is in zoverre afhankelijk van de geleverde prestaties van deze ketenpartners. Door goede prestatieafspraken met ketenpartners te maken, behoudt het college controle op de realisatie van deze afspraken. De besprekingen over de opdrachten en de voorwaarden zijn deels nog gaande.

1.3 De samenwerking in de keten is essentieel voor de klantreis

De samenwerking van partners uit de keten onderling is van groot belang voor een ideale klantreis. Als er overeenstemming is over de uitgangspunten en doelen binnen de keten, krijgt de inwoner de meest passende hulp.

1.4 Extra communicatie en nieuwe initiatieven kunnen leiden tot een toestroom van huishoudens

Dit effect is beoogd, maar het is onduidelijk hoe groot de toename zal zijn zodra we van start gaan met het nieuwe beleid. Er zijn landelijk gezien verwachtingen dat een grotere groep zich binnenkort zal aanmelden voor schuldhulpverlening vanwege corona en de inflatiecrisis. De toestroom van deze inwoners leidt tot een hogere werkdruk op de

uitvoering van schuldhulpverlening. Daar staat tegenover dat het beleidsplan ook inzet op de preventie van schulden en een betere nazorg. Dit leidt op termijn tot lagere kosten.

Financiën

Hieronder staat een beknopte samenvatting van de financiën weergegeven. In het beleidsplan staat een verdere uitsplitsing van de inkomsten en uitgaven in hoofdstuk zeven.

Inkomsten

a. Loonsombudget Team Geldzorgen structureel	€ 2.026.987
b. Middelen coalitieakkoord	€ 738.000
c. Structureel beschikbaar budget stadsbegroting	€ 1.727.511
d. Overheveling Septembecirculaire 2022	€ 471.000

<i>Totaal inkomsten</i>	€ 4.963.498
-------------------------	--------------------

Uitgaven

a. Totale uitgaven beleidsplan	€ 4.561.166
b. Onvoorziene uitgaven	€ 402.332

<i>Totaal uitgaven</i>	€ 4.963.498
------------------------	--------------------

Vervolg

Indien de gemeenteraad instemt met het beleidsplan wordt deze uitgevoerd conform de interventies zoals deze genoemd staan in het beleidsplan (bijlage 1). De indicatoren zijn opgenomen in het beleidsplan en kunnen in afstemming met ketenpartners worden aangevuld of aangepast.

Bijlagen

- 1: Beleidsplan Schuldhulpverlening 2023 – 2026
- 2: Raadsbesluit Schuldhulpverlening 2023 – 2026